

Samfunnsplan for Dyrøy kommune 2014-2026

Visjon, overordnet mål, hovedmål, delmål, strategier

Vedtatt i kommunestyremøte 20.04 2015 sak 14/15

FORORD

Et godt lokalsamfunn skapes gjennom samarbeid og medvirkning fra innbyggere, organisasjoner og næringsliv. Dialog basert på åpenhet, ærlighet og respekt for andres synspunkter er en forutsetning for å få dette til.

Kommuneplanen som nå foreligger, bygger på en omfattende prosess med medvirkning og høringer som har pågått siden høsten 2013. Samfunnsdelen skal vise den retningen som vi vil at Dyrøy kommune skal utvikle seg i frem mot år 2024. For at kommunens visjon, mål og strategier skal virkeliggjøres, må disse konkretiseres gjennom kommunedelplaner og temaplaner, og det viktigste av alt: Handlinger og tiltak fra ansatte, aktører og næringsliv i Dyrøy-samfunnet. Uten et aktivt engasjement fra menneskene som bor i vår kommune, vil vi ikke lykkes. Konkrete tiltak med pengebevilgninger gjøres gjennom prioriteringer i økonomiplanen, som er kommunens handlingsdel til planene. Kommuneplanen skal være bindeleddet mellom kommunen, næringslivet, de øvrige offentlige virksomhetene, lag- og foreninger og innbyggerne.

Vi vil takke alle som har deltatt i arbeidet så langt og ønske alle sammen velkommen i det videre arbeidet som skal gjøres for å videreutvikle Dyrøy til et fremtidig levedyktig og attraktivt lokalsamfunn, bygd på hovedmålet om en attraktiv kommune som skal tilrettelegge for bosetting og næringsutvikling.

Sammen skal vi skape vekst!

Dyrøy, 20.4 2015

Randi Lillegård
Ordfører

INNHold

1	INNLEDNING	4
1.1	NOEN FAKTA OM DYRØY KOMMUNE	4
1.2	KOMMUNEPLANEN	5
1.3	KOBLING SAMFUNNSPLANEN - AREALPLANEN.....	6
2	VISJON – OVERORDNET MÅL – VÆREBEGREPER	7
2.1	Visjon	7
2.2	Overordnet mål	8
2.3	Værebegreper	8
3	HOVEDMÅL, DELMÅL, STRATEGIER FOR TEMAOMRÅDENE	8
3.1	Demografiske utfordringer.....	8
3.2	Folkehelse og frivillig sektor	9
3.3	Barn og unge	10
3.4	Voksne	11
3.5	Samferdsel og infrastruktur	11
3.6	Næringsutvikling.....	12
3.7	Miljø, energi og bærekraft	13
3.8	Lokaldemokratiets status	14
3.9	Kommunen som tjenesteyter.....	14
4	RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE	15
5	BAKGRUNNSMATERIALE	17

1 INNLEDNING

1.1 NOEN FAKTA OM DYRØY KOMMUNE

Dyrøy kommune ligger midt i Troms. Kommunen består av Dyrøya og fastlandet innenfor og strekker seg over 288,61 km². Per i dag er det ca 1200 innbyggere i kommunen. Hele regionen bestående av 30 000 innbyggere i en times omkrets er et potensielt arbeidsmarked. Det eksisterer et godt regionalt samarbeid, bl.a. tilbyr kommunen en del interkommunale tjenester.

En av de største utfordringen for kommunen er folketallsutviklingen. Etter en jevn tilbaketilbakegang, svinger folketilveksten styrt av nettoflytting i aldersgruppen 20-29 år. Stabilisering av folketallet er sterkt i fokus, noe arealplanen vil kunne være med å påvirke i framtiden. Mye tyder på at Dyrøy har et boligtilbud som ikke i tilstrekkelig grad tilfredsstiller boligsektorens ønsker og behov, selv om det finnes mange regulerte boligtomter. Dyrøy er en attraktiv hytte-kommune, og deltidsinnbyggere (hyttefolk) har fått sin plass i eksisterende utbyggingsmønstre. Prosjekt 2017 har stimulert bolyst og trivsel, og flere arrangement sammen med bedrifter og Frivillighetsentralen har bidratt til et bedre sentrum og mer lokal handel.

Kjønns- og aldersbalansen har svingt noe, og det er interessant at Dyrøy har et kvinneoverskudd relativt sett. Kommunens andel eldre er økende. Dyrøy omsorgssenter er nøkkelen til ivaretagelse, samt at det er viktig at eldre kan bo lengst mulig hjemme i egen bolig. Det er etablert et Ungdomsråd i kommunen, men pga flytting i aldersgruppen er det en utfordring å ta vare på kontinuiteten.

Folkehelseprofil for Dyrøy viser at det er flere uføre under 45 år enn landet forøvrig. Andre risikofaktorer i folkehelseperspektiv er hjerte- og karsykdom og lavt utdanningsnivå. En av de største utfordringene i denne sammenheng er hverdagsaktivitet og folks levevaner. Tilrettelegging for friluftsliv vil være et meget sentralt virkemiddel.

Når det gjelder barn og unge, er barnehage og skole relativt nyrestaurert og det arbeides med gang- og sykkelstier. Kommunen har et velfungerende Tverrfaglig forum for barn og unge for å ivareta helsemessige aspekter, men det er en økende andel unge som strever med sin psykiske helse.

Aktiviteten i primærnæringene er blitt vesentlig redusert. Men landbruket er viktig for sysselsettingen og har stor betydning for bosettingsmønstret, selv om det har vært kraftige omstillinger de siste årene. Små eiendommer og drift på tvers av eiendomsgrensene er en utfordring.

Næringslivet for øvrig i Dyrøy består mye av små foretak under 5 ansatte, med DEMAS og Dyrøymat AS som unntak. Dyrøyseminaret fungerer som utviklingsavdeling for kommunen.

Det er videre etablert et fibernett som dekker samtlige fastboende og fritidsboliger i kommunene!

Kommunen har sterkt fokus på miljø og bærekraft og har bl. a. laget en Temaplan for Energi og Miljø. Biofjernvarme brukes til oppvarming av kommunale bygninger. Det er etablert et samarbeid med UiT og Hi Narvik.

1.2 KOMMUNEPLANEN

Kommuneplanen skal behandle kommunens langsiktige utfordringer, visjon, mål og strategier over en 12-årsperiode, men i teorien avgrenset til 4-årsperioder som følger kommunestyreperiodene. Kommuneplanens samfunnsdel blir således et overordnet styringsdokument som skal legges til grunn for all planlegging og utvikling i kommunen. Ny plan og bygningslov trådte i kraft i 1.7.2009, og lovens formålsbestemmelse har følgende ordlyd:

§ 1-1. Lovens formål

Loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og framtidige generasjoner. Planlegging etter loven skal bidra til å samordne statlige, regionale og kommunale oppgaver og gi grunnlag for vedtak om bruk og vern av ressurser.

Byggesaksbehandling etter loven skal sikre at tiltak blir i samsvar med lov, forskrift og planvedtak. Det enkelte tiltak skal utføres forsvarlig.

Planlegging og vedtak skal sikre åpenhet, forutsigbarhet og medvirkning for alle berørte interesser og myndigheter. Det skal legges vekt på langsiktige løsninger, og konsekvenser for miljø og samfunn skal beskrives.

Prinsippet om universell utforming skal ivaretas i planleggingen og kravene til det enkelte byggetiltak. Det samme gjelder hensynet til barn og unges oppvekstvilkår og estetisk utforming av omgivelsene.

Innbyggere har deltatt i arbeidsverksteder med bl.a. fremtidsvisjoner og utviklingsmuligheter for Dyrøy-samfunnet, som har dannet strategier for hvordan kommunen skal møte dette. Ungdomsrådet har også hatt en egen behandling av planen, og deres innspill kommer inn som strategier og tiltak i kap. 3.3 Barn og unge.

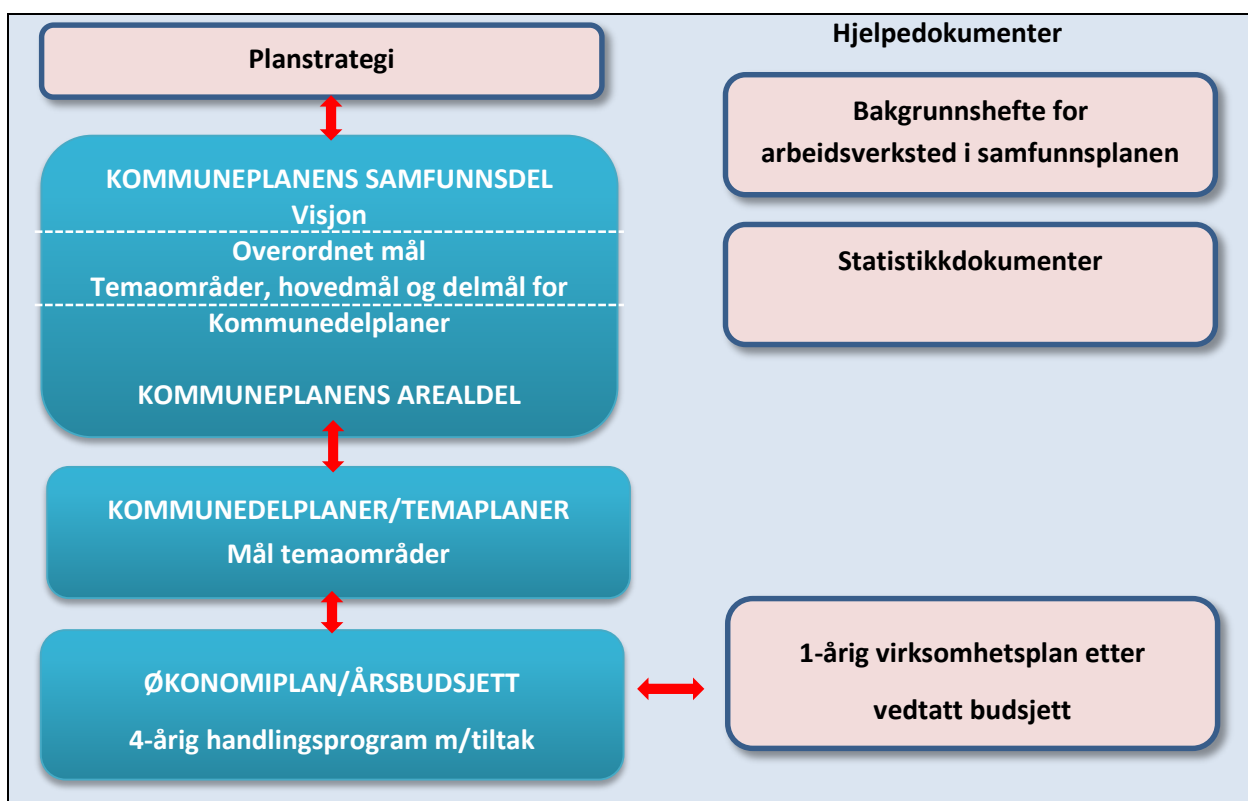
1.2 SAMFUNNSPLANENS HANDLINGSDEL - ØKONOMIPLANEN

Et helhetlig plansystem binder den kommunale planleggingen sammen, og knytter tiltak i planene opp mot kommunens økonomiske prioriteringer i økonomiplanen. Pbl. § 11-1 sier at kommuneplanen skal ha en handlingsdel som angir hvordan planen skal følges opp de fire påfølgende år eller mer, og revideres årlig. Økonomiplanen etter kommuneloven § 44 inngår i handlingsdelen. For at de langsiktige målene i samfunnsdelen skal kunne nås, må derfor kommunens økonomiplan utvikles som styringsdokument. Dersom en skal lykkes med

måloppnåelse i samfunnsdelen er det viktig å arbeide med å utvikle de mer kortsiktige styringsdokumentene slik at de langsiktige målene kan operasjonaliseres og konkretiseres. Kommunen har vedtatt et eget plansystem som inngår i årshjulet, og dette legger grunnlaget for koblingen.

1.3 KOBLING SAMFUNNSPLANEN - AREALPLANEN

I arbeidet med samfunnsdelen har det hele tiden eksistert «to tanker» i planprosessen. Den ene er å beskrive de langsiktige utfordringene med tilhørende strategier for utviklingen av kommunesamfunnet og kommunen som organisasjon. Den andre er å beskrive de fysiske konsekvensene av langsiktige mål og strategier, dvs. legge grunnlaget for prioriteringer i kommuneplanens arealdel. Sammenhengen mellom den framtidige samfunnsutviklingen og arealbruken i Dyrøy kommune skal mao synliggjøres i arealpanen.

Kommuneplanens arealdel skal bidra til å sikre en langsiktig bærekraftig utvikling og forvaltning av areal-, natur- og kulturmiljøressursene i Dyrøy kommune. Den skal vise hvor i kommunen utbygging kan skje og hvilke arealer som skal brukes til forskjellige formål. Den skal også vise hensynssoner, dvs. hensyn som må tas når areal brukes til forskjellige formål. Arealformål og hensynssoner er nærmere omtalt i planprogrammet for Dyrøy kommune, samt PBL §§ 11-7 og 11-8.

Det påpekes en del spesielle utfordringer i forbindelse med arealplanleggingen i Dyrøy kommune:

- Det bør gjennomføres en noe mer grundig drøfting av sentrumsnært kontra spredt boligbygging. Bl. a. vil det være fordelaktig å beregne konsekvenser for spredt bosettingsmønster.
- Hvis spredt utbygging velges, vil det være fordelaktig å tenke stedvis samling av spredt bebyggelse, gjerne konsentrert rundt eksisterende struktur. Dette vil ha store fordeler for all infrastruktur, eksempelvis vegbygging, vannforsyning, avløp, kollektivtransport etc.
- Kommuneplanens arealdel vil kunne ha muligheten til fysisk å vise hvordan den negative befolkningutviklingen kan snus. Den skal kunne vise hvor i kommunen det kan bygges, hvor det kan drives jordbruk, reindrift etc. Det er også viktig å påpeke hvor det ikke er aktuelt å bygge ut.
- Det vil være viktig å få god struktur på utbyggingsarealer, og et arealregnskap/ arealstrategi i arealdelen vil være nyttig. Dette må innbefatte lokaliseringkriterier som alle parter kan slutte seg til. Det er viktig å få påvist areal for bygging i strandsonen, sammen med hvilke natur- og friluftsområder som er viktig. For øvrig ivaretas denne problematikken gjennom eget arbeid med kystsoneplan.
- Det settes fokus på fylkesplanens retningslinjer for lokalisering av boligområder og statlige planretningslinjer for samordnet areal, transport og bolig.

2 VISJON – OVERORDNET MÅL – VÆREBEGREPER

2.1 Visjon

«Dyrøy – En lærende kommune»

Kommunen har gjennom mange år hatt visjonen «Dyrøy – den lærende kommune». Den er også sterkt fremhevet i kommunens planstrategi vedtatt av kommunestyret 17.12.2012. Visjonen har vært knyttet til organisasjonen Dyrøy kommune og Dyrøyseminaret. Gjennom arbeidsverksteder våren 2014 har det vært tydelige tilbakemeldinger om at visjonen ikke kan gjelde for Dyrøysamfunnet som sådan, for private bedrifter mv. Visjonen skal videreutvikles og forankres hos politikere (arbeidsgiver) og hos de ansatte, og den skal settes inn i en syklus for læring og kompetanseoverføring. Kommunen skal være bevisst på at brukere og andre aktører som er i kontakt med organisasjonen opplever kontinuerlig utvikling og forbedringer gjennom læring og kompetanseoverføring.

Det overordnede effektmålet er å utvikle en kommunal praksis i overensstemmelse med visjonene om livslang læring og lærende organisasjoner. Dyrøy kommune skal være en lærende kommune der offentlig ansatte og folk flest tar større ansvar for egen og andres læring og utvikling. Generelt skal kommunen vise offensivitet i møte med utfordringer internt i kommuneorganisasjonen, og i relasjon til endringer i omgivelsene. Visjonen har en direkte link til flere av temaene, spesielt temaområde 4.9 – Kommunen som tjenesteyter.

2.2 Overordnet mål

«Dyrøy skal være en attraktiv kommune som skal tilrettelegge for bosetting og næringsutvikling.»

2.3 Værebegreper

Værebegrepene skal være ledestjerner i hverdagen til alle ansatte. Værebegrepene bygger opp under mål og visjonen:

- Faglig dyktig
- Imøtekommende
- Nyskapende

3 HOVEDMÅL, DELMÅL, STRATEGIER FOR TEMAOMRÅDENE

Hvert temaområde er bygd opp med et hovedmål. Deretter kommer flere delmål, i dokumentet kalt «Hva vil vi oppnå?» I høyre blokk er det en kort beskrivelse av temaet, og deretter er det beskrivelse av strategier, hvordan kommunen skal jobbe for å nå målene.

3.1 Demografiske utfordringer

HOVEDMÅL

Snu en negativ befolkningsutvikling

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Stabilisere folketallet
- Et levedyktig og attraktivt lokalsamfunn
- Opprette kvalitet i servicetilbud i barnehage og skole (fulldelt skole)
- Minske tidsklemma for barnefamilier
- Økt livskvalitet via kultur - og fritidstilbud
- Bedre inkludering og større sosialt nettverk, spesielt for nye borgere
- Møte behov og ønsker hos de som ønsker å bo i distriktet
- Digitale utdanningstilbud der folk bor

BESKRIVELSE

Folketallsutviklingen er en utfordring for Dyrøy kommune som det er det for mange andre distriktskommuner. Spesielt er det utfordringer knyttet til aldersgruppen 20-29 år som er de klart mest mobile i forhold til utflytting. Dyrøy ligger sentralt til i en større arbeidsregion, men dårlig infrastruktur og standard på transportnettet er med på å påvirke bosettingen negativt. Se også temaområde 3.5.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Satse på sentrum, og sentrumsnær bolig-bygging, men med fleksibilitet for de som ønsker å bo spredt
- Kommunen må samarbeide med Forsvaret og annet næringsliv for boligbygging
- Tilby barnehageplasser
- Oppfordre til å ta tomme hus og eiendommer i bruk, primært til fast bopel.
- All erverv av eiendommer under 100 daa er konsesjonsfritt, under forutsetning av dette ikke består av over 25 daa med dyrka jord
- Betrakte hytteeiere/ fritidsboligeiere som deltidsinnbyggere og ikke turister

- Kommunen bør spille en aktiv rolle i generasjonsskifte og fradeling av tomter
- Tilrettelegge for et bedre fungerende utleiemarked
- Jobbe for bedre infrastruktur (vegstandard, vegklassifisering, hurtigbåt, kaianlegg)
- Det gode vertskap for tilflyttede
- Økt interkommunalt samarbeid for å legge til rette for et faglig godt servicetilbud
- Tilrettelegge for nye arbeidsplasser
- Kommunen/Dyrøyseminaret må sammen med andre kommuner jobbe for å beholde støtten til studiesenteret.no, og mot UIT for å tilby digitale nettbaserte studier.

3.2 Folkehelse og frivillig sektor

MÅL

I Dyrøy skal vi satse på kultur for å skape trivsel og god folkehelse.

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Alle kulturer skal føle seg hjemme i Dyrøy.
- I Dyrøy skal vi styrke egen kulturell identitet ved å gi yngre generasjoner opplæring i lokal historie og tradisjoner.
- Kommune og frivillig sektor skal samhandle på kultur og folkehelseområdet.
- I Dyrøy skal vi ta naturen i bruk for å bedre folkehelsen. Flere skal oppdage kortreiste turmuligheter.
- De kultur- og naturopplevelsene som legges til rette for i Dyrøy skal være av høy kvalitet.

BESKRIVELSE

Folkehelsearbeidet er et nasjonalt satsingsområde, og må integreres i all kommunal virksomhet i planperioden.

Kommunen samarbeider med frivillige organisasjoner på mange områder. Arbeidet bør styrkes og utvikles. I dette arbeidet vil Frivilligsentralen være viktig og ha avgjørende betydning. Kommunen skal også gi informasjon, råd og veiledning om hva den enkelte selv og befolkningen kan gjøre for å fremme helse og forebygge sykdom.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Kultur og folkehelse skal være et sektorovergripende tema i all kommunal planlegging, bl.a. med fokus på skade- og ulykkesforebyggende arbeid.
- Folkehelseutfordringene må identifiseres og beskrives, der også årsaksforhold og mulige konsekvenser klarlegges. (Bruke bl.a. Folkehelseprofilen og veilederen fra Helsedirektoratet) Ut fra dette må dette må det utformes konkrete tiltak som det er viktigst å gjøre noe med.
- Fortsette arbeidet med folkehelse gjennom folkehelsekoordinator og samarbeid om Frisklivssentralen med Sørreisa.
- Ta aktivitetshuset (Revegården) i bruk som møtested for aktiviteter for innbyggerne
- Systematisk samhandling mellom frivillige ressurser, med Frivilligsentralen som nav.
- Invitere til søkerkurs som støtte for lag og foreninger som skal søke ulike støtteordninger.

- Jevnlige møtepunkter mellom enheten Kultur og fritid og frivillige lag/foreninger
- Sikre at arbeidet med utarbeidelse av turmål, kart og merking av løyper holder høyt nivå.
- Videreutvikle Kastnes bygdetun til kommunens sentrale formidler av lokal historie og kultur til egne innbyggere og besøkende.
- Skole og barnehage skal ha lokal tradisjon, kultur og historie som lokale læreplanmål for hvert årstrinn.
- Skape lærende møteplasser mellom folk og kulturer. Biblioteket/ Nordavindshagen/ Aktivitetshuset tas i bruk som nøytral arena og møteplass.
- Etablere flere lavterskeltilbud for fysisk aktivitet.

3.3 Barn og unge

MÅL:

Dyrøy skal være en kommune der barn og unge føler trygghet og trivsel slik at hver og en har mulighet til å utvikle- og utfordre seg.

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Nulltoleranse mot mobbing – sammen med barn, ungdom og voksne
- 10 % av ungdom/barn skal være aktive og være i et verv/råd/utvalg
- At ungdom føler seg verdsatt og ivaretatt i lokaldemokratiet

BESKRIVELSE

Å inkludere ungdom i lokaldemokratiet og høre deres stemme, er en god forutsetning for inkludering av den oppvoksende generasjon. Videre er en god barnehage og et godt skoletilbud svært viktig for å rekruttere og beholde innbyggere.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- God og tilgjengelig helsesøstertjeneste
- Ungdomsarbeider – tilbud
- Tydeliggjøre hvilken arbeidskraft kommunen vil ha behov for i fremtiden, men tanke på at ungdommen kan komme tilbake til kommunen for å jobbe
- Ungdom må få være med og ta stilling til fremtidig boligbygging i kommunen
- Gi ungdom mulighet til å bli inkludert og hørt, bl.a. gjennom ungdomsråd
- Inkludere ungdom i større grad i frivillig arbeid, slik at ungdom kan se viktigheten i dette og føle mestring ved å være deltakende
- Skolere ungdom til å bli fremtidige politikere
- Inkludere ungdom i lokaldemokratiet i en hospiteringsrolle i kommunestyret og andre utvalg, for fremtidig rekruttering og forståelse av systemet
- Øke kompetanse om mobbing/forebygging
- Være aktiv og delaktig i forebygging av mobbing, og drive holdningsskapende arbeid som er hensiktsmessig
- Variert og tilgjengelig kultur- og fritidstilbud

- Ta tak i de utfordringer som fremgår av oversikt over viktige utfordringer for barn- og unges trivsel og helse
- Uttale seg om hurtigbåtanløp, slik at ungdom lettere kan pendle til og fra skole

3.4 Voksne

MÅL

Dyrøy skal være et trygt og velfungerende lokalsamfunn.

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Det skal være gode sosiale møteplasser både i kommunal og privat regi for hele aldersgruppen.
- Det skal være tilbud på fysisk aktivitet i lokalsamfunnet og nærmiljøet.
- Innbyggere med bistandsbehov skal kunne bo utenfor institusjon så lenge som mulig, primært i egen bolig.

BESKRIVELSE

Fokus vil være rettet mot et godt helsetilbud. På det forebyggende plan er det viktig å legge til rette for sosiale møteplasser, fysisk aktivitet og andre folkehelseiltak slik at framtidige helseutfordringer kan reduseres. Dyrøy omsorgssenter er nøkkelen i mye av arbeidet opp mot syke og eldre. Her har vi høyt faglig nivå og innbyggerne er sikret gode tjenester. Innføring av samhandlingsreformen må møtes med bruk av kommunens interne kompetanseressurser, interkommunalt samarbeid, aktiv forebygging, kompetanseheving og nettverksbygging.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Videre oppbygging av eksisterende tjenester, og kompetanseheving innenfor dette
- Utvikling av nye tjenestetilbud
- Flytting av oppgaver fra spesialhelsetjenesten
- Samordning av ressurser
- Rekruttering av kompetansestillinger
- Velfungerende interkommunalt samarbeid og regionale nettverk.
- Bruke «Inn på tunet» i forbindelse med aktiviteter og tilbud i demensomsorgen
- Utarbeide konkrete tiltak for tilbakeføring av unge uføre til arbeidslivet gjennom Astafjord Vekst

3.5 Samferdsel og infrastruktur

MÅL

Bedre framkommelighet

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Bedre framkommelighet og trafiksikkerhet for gående, syklende og biler

BESKRIVELSE

Innenfor dette området vil fokus være rettet mot hurtigbåtforbindelse og et godt vegnett inkludert gangveger. Utviklingen tilsier at syklende og gående må tenkes på hver for seg. Gjennomføring av mulighetsstudiet «Vegpakke Midt-Troms» vil være viktig å få igangsatt. Videre vil det være fokus på ny drikkevannskilde og avløpssystem. Dette vil

- Bedre vannkvalitet for fastland og øya
- Bedre mobildekning
- Opprettholde hurtigbåtanløp, med frekvens, åpningstid og kapasitet
- Sikre vedlikehold av kommunale- og fylkesveier
- Bedre busstilbud

være viktige forutsetninger for bosetning og næringsutvikling. Når det gjelder bredbånd/ fiber dekker dette hele kommunen i dag, også til fritidseiendommer. Det må jobbes med mobildekning. Universell utforming må tas godt vare på i all utbygging.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Avsette midler i økonomiplan for fortsatt utbygging og vedlikehold av vannledningsnettet
- Følge opp planer for gang og sykkelveier
- Aktivt påvirke fylket med fokus på hurtigbåt og busstilbud, samt oppjustering av standard på fylkesvegene
- Lage vedlikeholdsplan for kommunale veier
- Ha fokus på skade- og ulykkesforebyggende arbeid.

3.6 Næringsutvikling

MÅL

Dyrøy skal være attraktiv gjennom stedsutvikling, næringsutvikling, trivsel og bærekraftig forvaltning av naturressurser

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Innovasjon og nyskaping innenfor kommunens naturgitte og kunnskapsbaserte forutsetninger.
- Økt utnytting av mineralressursene i kommunen.
- Øke reiselivssatsingen i kommunen, basert på natur og kultur.
- Skape vekst i det eksisterende næringslivet i kommunen.
- Reindriftsnæringen som en ressurs for kommunen.
- Øke bosetting gjennom attraktiv tilrettelegging for boligbygging.
- All dyrka og dyrkbar jord i drift.

BESKRIVELSE

Generelt består næringslivet i Dyrøy av små foretak, primært enkeltmannsforetak og virksomheter under 5 ansatte. Unntakene er Demas og Dyrøymat AS som er store bedrifter. Bedriftenes marked varierer fra det lokale markedet, via landsdelen til internasjonalt marked. Som for resten av næringslivet i distriktene tyder alt på at kunnskap vil bli avgjørende for konkuranseevnen / overlevingsevnen. Det potensialet vi har ved å være en lærende kommune må utnyttes i dette kunnskapsbildet, bl.a. i forhold til høy-kompetansesarbeidsplasser og næringsetableringer. Landbruk og havbruksnæringen er viktige næringer innen kommunen som må ha gode rammebetingelser.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Kartlegge dyrka og dyrkbar jord - flere bønder, økt produksjon, streng forvaltning av jord og konsesjonslov
- Ha fokus på eiendommer som ikke er konsesjonspliktige
- Landbrukseiendommer videreføres på en eier uten at det legges fram en driftsøkonomisk plan for sameie.
- Effektiv utnyttelse av beiteressursene, til rettelegging for beitebruk, temaplan landbruk
- «Liv i gamle fjøs» - kontakte eiere av fjøs
- Videreutvikle Fårikålfestivalen som arena for å markedsføre levende landbruk i Dyrøy, kortreist mat og mattradisjoner.
- Gjennom god dialog og samhandling mellom reindriftsnæringen og kommunal forvaltning skal næringen

utvikles som en ressurs. Sametingets planveileder legges til grunn i dette arbeidet.

- Skogbruk – fra skog til varme. Tilrettelegge for økt uttak av skog, «Troms gror igjen»
- Bærekraftig havbruk – følge opp de muligheter som avklares i kystsoneplanen
- Tilrettelegge for større industrietableringer, gjennom å opparbeide regulerte industri-områder med nødvendig infrastruktur (Espenesbogen)
- Energiøkonomisering/forvaltning/energising – temaplan miljø og energi
- Oppfølging av elever med håndverksutdanning. Kontakte avgangselever, primært fra Dyrøy
- Markedsføre vår beliggenhet – «Midt i leia», industriområder, læringshage, næringshage.
- Utarbeide strategiske prospekter (profileringsmaterieil) og faktagrunnlag for tilrettelagte områder.
- Gjøre en helhetlig kartlegging av mineralressursene i kommunen; ha fokus på grus, stein, sand og mineralressursene i kommunen og tilrettelegge for bærekraftig utvikling av disse.
- Skape kontakter og være på tilbydersiden ovenfor investorer.
- Øke utviklingen av de naturgitte forholdene til reiselivsnæringen i kommunen.

3.7 Miljø, energi og bærekraft

MÅL

Dyrøy skal ha helhetlige lokale løsninger som svar på nasjonale utfordringer, hvor nåværende innbyggere og kommende generasjoner er sikret et helsefremmende og godt miljø.

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Energiforbruk i kommunal bygningssmasse og anlegg skal reduseres med 10 % innen 2020.
- Dyrøy skal være en del av nordområdenes kompetanseklynge på distribuert generering

BESKRIVELSE

Stortinget har gitt lokalsamfunnene et stort ansvar i arbeidet med å redusere klimagassutslipp, og ivareta en bærekraftig samfunnsutvikling. Hovedbildet er at miljøsituasjonen i Dyrøy er god og at kommunen er en foregangskommune. Kommunen skal bidra videre i en utvikling som tilfredsstillter dagens behov, og fremtidige generasjoners muligheter å tilfredsstillte sine behov.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Videreutvikling i vår målsetning «fra ensidig energiproduksjon til distribuert generering»
- Energieffektivisering
- Ta i bruk ny teknologi
- Overgang til miljøvennlige energiformer
- Sikre samfunnsnyttige løsninger ved bidrag og samarbeid fra lokale og internasjonale selskaper

- Kommunens naturressurser og områder som er spesielt verdifulle skal forvaltes og brukes uten at verdien forringes.
- Kommunens arealer skal holdes fri for forurensning og forsøpling
- Følge opp vedtatt temaplan for Energi- og miljø fra 2012.
- Ha et større fokus på forretningsaker
- Vurdere videre oppfølging av Skrotnisse-prosjektet, beitebruk i utmark og Dyrøy-prosjektet.
- Kommunen skal være tydelig i sin oppfølging av forurensnings- og forsøplingssaker.
- Jobbe med holdningsskapende arbeid mot kommunens innbyggere

3.8 Lokaldemokratiets status

MÅL

Dyrøy skal skape et livskraftig lokalsamfunn gjennom aktive innbyggere som har medinnflytelse og engasjerer seg

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Legge til rette for et livskraftig lokaldemokrati
- Imøtekommende ansatte som yter gode tjenester
- Vi skal ha økt valgdeltakelse
- Vi skal ha folkemøter i saker som er naturlig å gjennomføre
- Vi skal øke rekrutteringen av unge politikere
- Levere tjenester hit. Lov/forskrifter (faglighet)
- Fornøyde innbyggere som blir tatt på alvor
- Ha positive/fornøyde ansatte

BESKRIVELSE

Fokus vil være rettet mot den demokratiske utfordringen om å sikre høy deltagelse i lokalpolitikken, og påvirkningskraft overfor de krefter som er med på å forme lokalsamfunnet. Kommunene må være styrt av politikere som har legitimitet og handlingsrom til å utøve lokalpolitisk skjønn. Kan skoleringen av politikerne bli bedre? Hvordan er samarbeidet mellom den politiske og den administrative delen for å få til gode beslutningsprosesser? Hvordan er opposisjonens posisjon?

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Folkemøter (også i grendene)
- Legge til rette for et aktivt ungdomsråd
- Dialoger med innbyggerne/arena
- Åpne dager for spesielle temaer
- Gjøre politikerrollen attraktiv gjennom økt skolering, tilpasset godtgjørelse mv.
- Framsnakke politikerrollen
- Bevissthet om egen rolle i møte med kommunens innbyggere
- Tilrettelegge for trivsel

3.9 Kommunen som tjenesteyter

MÅL

Kommunen skal være proaktiv i organiseringen av tjenestetilbudet, både med fokus på intern oppgaveløsning og interkommunalt samarbeid.

BESKRIVELSE

Temaet er i stor grad knyttet til kommunen som organisasjon og de tjenester som ytes til beste for attraktivitet og utvikling. Gjennom ordlyden «Sammen skal vi skape vekst» ligger det en langsiktig satsing på:

HVA VIL VI OPPNÅ?

- Ikke bruke mere penger enn vi har
- Etablere robuste fagmiljøer med god kompetanse
- Kommunen skal ha tydelig prioriterte tjenesteområder med hensiktsmessig organisering
- Kommunen skal ha servicebeviste ansatte med riktig kompetanse i forhold til oppgaveløsning

- Vekts i folketallet
- Lokalt næringsliv
- Aktiviteter i lag og foreninger
- Samspill kultur/næring

Kommunen opplever at sentralisert og regionalisert styring forsterkes på flere politikkområder. Kommunen opplever et gap mellom pålagte oppgaver og tilgjengelig økonomi. Fokus vil være rettet mot at kommunen som «sikkerhetsnett» kontinuerlig må vurdere sine prioriteringer og organisering for å tilpasse seg endrede krav.

HVORDAN SKAL VI NÅ MÅLENE?

- Utforme en omdømmestrategi
- God økonomistyring
- Drive organisasjons- og lederutvikling, og kontinuerlig vurdere organisasjonsstrukturen
- Ha fokus på arbeidsgiverpolitikk, skape et godt arbeidsmiljø og jobbe for et lavt sykefravær
- Rekruttering av ungdom, og god seniorpolitikk
- Økt effektivisering gjennom bruk av ny teknologi
- Redusere ufrivillig deltid – få en heltidskultur
- Jobbe for større grad av fleksible arbeidstidsordninger
- Delta aktivt i interkommunalt samarbeid og tjenesteutvikling
- Være med å etablere interkommunalt plan-kontor og andre interkommunale samhandlingsprosjekter med fokus på robuste fagmiljøer
- Delta i Midt-Troms regionråds kommune-reformprosjekt, og derigjennom bidra til at den fremtidige kommunestrukturen blir til det beste for Dyrøy sin fremtid

4 RISIKO- OG SÅRBARHETSANALYSE

Kommunene er tillagt et stort ansvar i forhold til å forebygge og håndtere uønskede hendelser innenfor sitt geografiske område. Ved noen tilfeller kan kommunen bli rammet av hendelser utenfor sitt ansvarsområde. Felles for all håndtering av samfunnsikkerhet knyttet til arealplanlegging, er at man gjennom planprosesser etter plan- og bygningsloven skal søke å finne arealer for ny bebyggelse uten at dette medfører økt risiko for skade på liv, helse og vesentlige materielle verdier. I arealdelen må identifisering av aktuelle tema som kan virke negativt for utvikling av formål ivaretas. Dette innebærer drøfting av hvert enkelt tema i forhold til relevans, konsekvenser, henvisning til aktuelle kartgrunnlag og en tilfredsstillende utredning. Det må i den videre planprosessen tas hensyn til

samfunnsikkerhet og klimatilpasning, bl.a. gjennom de nylige utarbeidete produktenen fra Fylkesmannen som er «Klimahjelperen» og «Klimaprofilen.»

Videre er kommunen pålagt å håndtere uønskede hendelser gjennom sivilbeskyttelsesloven, og skal her ivareta den eventuelle restrisiko som befinner seg ved eksisterende bebyggelse, og som ikke kan ivaretas gjennom forebyggende tiltak etter plan- og bygningsloven. Helhetlig ROS etter sivilbeskyttelsesloven er ment å utarbeides i et helhetlig perspektiv. Forskriftens veileder anbefaler at denne utarbeides etter prosesskravene i plan- og bygningsloven. Helhetlig ROS skal tas på alvor og forankres i politisk og administrativ ledelse. Disse prosessene er påbegynt i administrasjonen, og målsettingen er at man i løpet av 2015 skal ha et oppdatert og helhetlig dokument på dette gjennomført ved revidering av arealdelen.

5 BAKGRUNNSMATERIALE

- Planstrategi Dyrøy kommune, vedtatt i kommunestyret 17.12.2012
- Planprogram Dyrøy kommune, vedtatt i kommunestyre 17.02.2014
- Temaplan Energi- og Miljø, vedtatt i kommunestyret 30.01.2012
- Folkehelseprofil for Dyrøy – se Folkehelseinstituttets hjemmeside
- Fylkesplan for Troms, vedtatt av Fylkestinget sak 57/14.
- NGUs databaser for grus, pukk og mineralforekomster